

DRŽAVNI ZBOR
Šubičeva 4
1000 LJUBLJANA

Apel po dodatni avtentični razlagi 48. člena ZNVP-1 zaradi ponovnih nezaslišanih izigravanj zakona – v Republiki Sloveniji je upravičenec do dividend namesto (malega) delničarja postal finančni posrednik, ki vodi njegov račun vrednostnih papirjev

Ljubljana, 26. september 2017

Spoštovane poslanke in poslanci Državnega zbora RS,

kot veste, smo v Vseslovenskem združenju malih delničarjev (VZMD), ob sprejemanju prenovljene zakonodaje o nematerializiranih vrednostnih papirjih (ZNVP-1, Uradni list RS, št. 75/15), vztrajno in prepričljivo opozarjali na škodljive učinke ukinjanja brezplačnih registrskih računov vrednostnih papirjev fizičnih oseb ter na porazne posledice, ki jih tak proces pomeni za razpršenost lastništva in participacijo malih vlagateljev na domačem delniškem oz. kapitalskem trgu.

Edini smo že takrat javno opozarjali tudi na dodatne stroške, ki jih bo finančna industrija hotela naprtiti malim delničarjem zaradi spremenjenega načina izplačevanja dividend (ukinitve neposrednih izdajateljevih izplačil delničarju).

V VZMD smo pozdravili odločitev Državnega zbora, kjer ste vsaj deloma prisluhnili in - zaradi zaščite malih delničarjev pred nesorazmernimi, mestoma celo na oderuški nadomestili finančne industrije - sprejeli posebno določbo o najvišjih zneskih nadomestil, ki smejo bremeniti fizične osebe. **Četrty odstavek 48. člena ZNVP-1 je tako določil zgornjo mejo letnega nadomestila, ki ga finančni posrednik še lahko zaračuna imetniku vrednostnih papirjev, ki s svojimi vrednostnimi papirji ne trguje** (torej ne potrebuje nobenih posredniških storitev pri sklepanju poslov). Letni strošek vodenja računa in nadomestila za vzdrževanje stanja na računu za fizično osebo, v skladu z navedeno določbo, tako ne sme presegati 0,5 odstotka povprečne vrednosti vrednostnih papirjev.

Žal pa se finančna industrija na zakonsko omejitev v pretežni meri ni odzvala s spoštovanjem in prilagoditvijo določbi, temveč s preimenovanjem »storitev« in uvajanjem »novih storitev«, tako da je bil strošek za malega delničarja še vedno bistveno višji od 0,5 odstotka

vrednosti vrednostnih papirjev. Še posebej zaskrbljujoče je bilo ravnanje Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP), ki tovrstne prakse ni obravnavala kot nezakonite. Predstavniki ATVP so v Državnem zboru celo »zastraševali«, da naj bi finančni posredniki, v primeru uveljavitve zakonskega maksimuma nadomestil pri 0,5 odstotka vrednosti vrednostnih papirjev, opuščali svoje storitve za male delničarje, tako da bi ti ostali brez profesionalne skrbi.

Šele ponovna intervencija Državnega zbora, ki je soglasno sprejel avtentično razlago četrtega odstavka 48. člena ZNVP-1 (Uradni list RS, št. 74/16), je ATVP privedla do razumevanja, da se **omejitev letnega stroška vodenja računa in nadomestila za vzdrževanje stanja na računu nanaša na zgornjo mejo vseh stroškov upravljanja računa za fizično osebo**, zaradi česar je potrebno pri opravljanju nadzora nad spoštovanjem določb ZNVP-1 gledati na vsebino in višino nadomestila, ne pa zgolj na (pre)imenovanje le-tega.

Ker se v VZMD nismo zanašali na korektnost finančnih posrednikov, smo za male delničarje razvili shemo »Delniška OPORA«, ki je bila utemeljena na združevanju malih portfeljev delničarjev na fiduciarnem računu odvetnika. Ti delničarji niso potrebovali in ne potrebujejo investicijskih in pomožnih storitev finančne industrije v takem obsegu, kot bi si finančna industrija želela, zato je najbolj smiselna in najugodnejša možnost za male delničarje, ki ne želijo svojih naložb - preko zaračunavanja takšnih in drugačnih nadomestil - »podariti« finančni industriji.

Izjemno nas čudi, da se je ATVP tudi po sprejetju avtentične razlage četrtega odstavka 48. člena ZNVP-1, bolj kot z brzdanjem finančne industrije, ukvarjala s poskusi onemogočanja Delniške OPORE.

Rezultata navedenega ravnanja ATVP sta sledeča:

1. sprejeta je bila novela ZTFI-G, s katero se teži k temu, da naj bi se odvetniško fiduciarno imetništvo vrednostnih papirjev, ki ga uporablja Delniška OPORA, sprevrglo v nakupno-prodajno shemo (t.j. se postopoma razgradilo) – glejte novi 10. odstavek 255. člena ZTFI,
2. razpasla se je epidemija prakse finančne industrije, po kateri se je **izplačilo dividende spreobrnilo v transakcijo, ki za malega delničarja ne pomeni neto prihodka, temveč neto strošek**, kljub temu da se mu kot prihodek upošteva pri vseh izračunih premoženja in uveljavljanju socialnih pravic! Finančni posredniki (ki sicer – v nasprotju z javno deklariranimi strahovi uslužbencev ATVP – niso prenehali opravljati storitev za male delničarje) **pri odmeri nadomestila za izplačilo dividende namreč ponovno kažejo ustvarjalnost, ki je ob »kvalitetnem in strokovnem« nadzoru Agencije za trg vrednostnih papirjev ne bi pričakovali**. Izmišljajo si namreč nove in nove načine, kako zaobiti obstoječo omejitev stroškov upravljanja računa. Tako »nadomestilo za izplačilo dividend« pogosto presega celoten znesek dividend in je **upravičenec do dividend namesto malega delničarja efektivno postal finančni posrednik, ki vodi njegov račun vrednostnih papirjev**. To je nezakonito in nesprejemljivo.

Žal nismo zasledili, da bi Agencija za trg vrednostnih papirjev zoper opisano prakso kakor koli ukrepala. Ali se morda zdaj zavzema za razlago, da **izplačilo dividend naj ne bi bilo del upravljanja računa? Kaj natančno pa naj bi sploh bilo upravljanje računa, če imetnik nima nobenih transakcij z delnicami in če to upravljanje naj ne bi zajemalo tudi pre-nakazila prejetih dividend delničarju?! Mar 245. člen ZTFI, ki določa, da mora finančni posrednik denarni znesek, ki ga je prejel za račun stranke, v roku dveh delovnih dni nakazati v dobro denarnega računa stranke, ne spada v poglavje zakona, ki določa pravila skrbnega ravnanja s finančnimi instrumenti in denarnim dobroimetjem strank in ki ureja ravno vodenje računov v centralnem registru, vodenje denarnega dobroimetja in skrbniške storitve? Skupni imenovalec tega poglavja zakona je opredelitev vsebine vodenja računa kot storitve, ki jo nudi finančni posrednik in ki nedvomno zajema tudi izplačilno obveznost glede zneskov, prejetih za račun imetnika (malega delničarja).**

Apeliramo na vas, da se v primeru, če Agencija za trg vrednostnih papirjev zoper opisano nezakonito prakso tudi v nadalje ne bo ukrepala, odzovete s sprejetjem še dodatne avtentične razlage, saj je glede na dosedanje izkušnje to očitno edini način, da zakonska določba, ki ščiti male delničarje in s tem integriteto kapitalskega trga kot celote, ne ostane le mrtva črka na papirju.

Za vsa morebitna dodatna pojasnila, dokumentacijo ipd. smo s strokovnimi sodelavci VZMD z veseljem na razpolago.

Z lepimi pozdravi,

mag. Kristjan Verbič
Predsednik VZMD

Vseslovensko združenje malih delničarjev

V vednost:

- Državni svet RS.
- Kabinet Predsednika Vlade RS.
- Ministrstvo za finance RS.
- Agencija za trg vrednostnih papirjev.